

Samarbejde og ansvar omkring ikke-retslige patienter og borgere, der udgør en særlig sikkerhedsrisiko, fællepsykiatrisk og fælles social retningslinje			
Udgiver	Social i Region Midtjylland		
Fagligt ansvarlig	Jens Peter Ilsøe/AD01210/RegionMidtjylland	Version	1
Kvalitetsansvarlig	Anne Foged Christensen/ANNECR/RegionMidtjylland	Gældende fra	07-01-2017
Ledelsesansvarlig	Ann-Britt Wetche/ANWETC/RegionMidtjylland	Næste revision	26-06-2019
Ændringskommentar			

Formål

Patientgruppe/Patientforløb/Anden målgruppe

Definition af begreber

Fremgangsmåde

Dokumentation

Ansvar

Referencer

Formål

At sikre sammenhæng i den psykiatriske behandling og sociale indsats for ikke-retslige patienter/borgere, der udgør en særlig sikkerhedsrisiko.

At sikre en gensidig forpligtigende samarbejdsstruktur mellem behandlingspsykiatrien og regionale sociale bosteder omkring ikke-retslige patienter/borgere, der er i psykiatrisk behandling og udgør en særlig sikkerhedsrisiko.

[Tilbage til top](#)

Patientgruppe/Patientforløb/Anden målgruppe

Retningslinjen omhandler ikke-retslige patienter/borgere uanset alder, der:

- er i psykiatrisk behandling i regionspsykiatrien OG
- bor på et regionalt socialt botilbud OG
- udgør en særlig sikkerhedsrisiko

Retningslinjen vedrører således *ikke* patienter/borgere, der er dømt til anbringelse på psykiatrisk afdeling eller har en behandlingsdom eller en dom til ambulat behandling.

Retningslinjen er gældende for behandlere i regionspsykiatrien Region Midtjylland, der har behandlingsansvar/-indsats for ikke-retslige patienter/borgere samt medarbejdere i det regionale socialområde.

[Tilbage til top](#)

Definition af begreber

SFI: SFI står for Sundheds Fagligt Indhold. SFI er de dokumentationsmuligheder som sundhedspersonalet i regionspsykiatrien har i MidtEPJ. En SFI er med andre ord et dokumentationsfelt, og sammensætningen af en eller flere SFI'er giver de konkrete skærbilleder i Midt-EPJ

[Tilbage til top](#)

Fremgangsmåde

Identifikation af ikke-retslige patienter/borgere, der udgør en særlig sikkerhedsrisiko.

Gruppen af patienter/borgere, som udgør en særlig sikkerhedsrisiko i de regionale sociale botilbud er patienter/borgere, der er i psykiatrisk behandling, og som bl.a. er karakteriseret ved et eller flere af følgende karakteristika:

- afventer dom for personfarlig kriminalitet eller har en historik med udadreagerende adfærd/vold
- er ustabil i sygdom og/eller behandling
- er omfattet af systematisk risikovurdering og helt særlige sikkerhedsforanstaltninger for, at bostedet kan rumme patientens/borgerens adfærd og for at forebygge, at patienten/borgeren bliver til fare for andre

Det er områdelederen og den relevante ledende overlæge, der beslutter, om en patient/borger opfylder kriterierne for målgruppen og dermed er omfattet af retningslinjen i samarbejde med relevante afdelingsledere/funktionsledere.

Det er ligeledes den ledende overlæge og områdelederen, der, efter at have rådført sig med den behandlingsansvarlige speciallæge, træffer beslutning om, at patienten/borgeren ikke længere opfylder kriterierne for målgruppen og derfor ikke længere er omfattet af retningslinjen. Den gennemgående behandler og en særlig koordinerende kontaktperson fra bostedet udarbejder derefter en plan for det videre (be-)handlingsforløb.

Behandlingspsykiatriens opgaver og ansvar

Regionspsykiatrien varetager behandlingen i det omfang patienten/borgeren enten samtykker eller patienten/borgeren opfylder kriterierne for brug af tvang i psykiatrien.

Den ledende overlæge har ansvar for:

- at udpege en behandlingsansvarlig speciallæge for hele det behandlingsforløb, hvor patienten/borgeren vurderes at udgøre en særlig sikkerhedsrisiko
- at udpege en stedfortrædende læge, der overtager behandlingsansvaret ved ferie, kursus og sygdom

Den behandlingsansvarlige speciallæge har ansvar for:

- behandlingsforløbet, herunder at planlægge behandlingsindsatsen i samarbejde med den gennemgående behandler
- på baggrund af en konkret faglig vurdering at udpege en gennemgående behandler, som har ansvaret for at sikre koordineringen af den psykiatriske behandling uanset, om patienten/borgeren er indlagt eller i ambulans behandling/har ophold på bostedet
- at inddrage andre relevante faggrupper i forløbet samt dokumentere fordeling af opgaver og ansvar i journalen

- at føre tilsyn med behandlingsforløbet, så det sikres, at patienten/borgeren får den nødvendige og relevante behandling
- at indgå tydelige aftaler med personale, der er involveret i behandling af patienten/borgeren, vedr. tilbagemeldinger af relevans for behandlingen – dette gælder både personale i regionspsykiatrien og de medarbejdere, der leverer den sociale indsats (bosted, misbrugsbehandling mv.)
- at tage stilling til, hvor hyppigt patienten/borgeren skal ses og af hvem. Beslutningen skal fremgå af journalen
- at tilse patienten/borgeren ved begyndelsen af behandlingsforløbet minimum én gang om måneden de første 3 måneder, herefter på baggrund af en faglig vurdering
- at sikre, at der efter indlæggelse udarbejdes en [udskrivningsaftaler, koordinationsplaner og tværsektorielle samarbejdsaftale](#) for alle ikke-retslige patienter/borgere, der udgør en sikkerhedsrisiko, når patienten/borgeren udskrives efter en indlæggelse. Udarbejdelse af udskrivningsaftale, koordinationsplan eller tværsektoriel samarbejdsaftale fordrer, at alle involverede parter er inddraget i udarbejdelsen heraf
- at sikre, at der i ambulante forløb, hvor patienten/borgeren ikke har været indlagt, udarbejdes en tværsektoriel samarbejdsaftale

Den gennemgående behandler har ansvar for:

- at tilse patienten/borgeren hurtigst muligt, hvis samarbejdsparter henvender sig på grund af bekymring for patienten/borgeren. Hvorvidt patienten/borgeren også skal tilses af en læge afgøres efter, at den gennemgående behandler har konfereret med den behandlingsansvarlige speciallæge
- at invitere patientens/borgerens særlig koordinerende kontaktperson og andre relevante samarbejdsparter til alle behandlingskonferencer og netværksmøder, der afvikles omkring patienten/borgeren

Behandlingsplanen

Behandlingsplanen for ikke-retslige patienter/borgere, der udgør en særlig sikkerhedsrisiko skal dække hele behandlingsforløbet uafhængigt af, om patienten/borgeren er indlagt eller behandles ambulant.

Den behandlingsansvarlige speciallæge sikrer, at der udarbejdes en behandlingsplan samt enten en koordinationsplan eller udskrivningsaftale eller tværsektoriel samarbejdsaftale og at disse justeres efter behov.

Behandlingsplanen samt enten en koordinationsplan eller udskrivningsaftale eller tværsektoriel samarbejdsaftale tager afsæt i alle relevante beskrivelser, herunder nyere statusbeskrivelser fra det sociale område.

Det regionale sociale bosteds opgaver

Det regionale sociale bosted varetager den støtte til patienten/borgeren i det omfang, denne medvirker med sit samtykke.

Det regionale sociale bosted sikrer, at patienten/borgeren modtager den relevante socialfaglige støtte med udgangspunkt i den kommunale § 141-handleplan og § 140-handleplan. Bostedet støtter aktivt patienten/borgeren i at modtage den foreskrevne behandling. Dette indebærer bl.a. at bidrage til observation af behandlingens effekt og evt. bivirkninger iht. medicinering, fælles social retningslinje. Herudover sikrer bostedet, at den socialfaglige støtte løbende tilrettelægges under hensyn til personalets, medborgeres og andres sikkerhed – herunder, at der gennemføres systematiske risikovurderinger.

Områdelederen har ansvaret for:

- at udpege en særlig koordinerende kontaktperson og en stedfortræder for denne, som er et fast bindeled til behandlingspsykiatrien. Navnet på den særlig koordinerende kontaktperson og dennes stedfortræder skal til enhver tid fremgå af Bosted System for den enkelte patient/borger

Den særlig koordinerende kontaktpersonen har ansvaret for:

- at sikre at alle relevante og opdaterede oplysninger, som er vigtige for behandlingen, løbende tilgår den behandlingsansvarlige speciallæge og den gennemgående behandler samt deltage i alle behandlingskonferencer og netværksmøder vedrørende patienten/borgeren - herunder medvirke til udarbejdelse af en udskrivningsaftale, koordinationsplan eller tværsektoriel samarbejdsaftale
- at der forud for hver planlagt behandlingskontakt med den behandlingsansvarlige speciallæge er udarbejdet en status for bostedets observationer og risikovurderinger mv. til den behandlingsansvarlige speciallæge

Samarbejde og koordination

Samarbejde mellem gennemgående behandler og den særlig koordinerende kontaktperson

Det daglige/løbende samarbejde sker mellem den gennemgående behandler og den særlig koordinerende kontaktperson fra bostedet.

Den gennemgående behandler skal sammen med den særlig koordinerende kontaktperson sikre koordinering med andre involverede instanser (ambulant og stationær psykiatri, den regionale sociale indsats og kommunen, herunder misbrugsbehandling). De to aftaler en konkret arbejdsfordeling.

Den gennemgående behandler og den særlig koordinerende kontaktperson indkalder efter behov og mindst én gang om året til et koordinerende møde med deltagelse af alle de relevante involverede parter. På mødet revideres behandlingsplanen, samt udskrivningsaftale, koordinationsplan eller tværsektoriel samarbejdsaftale. Ligeledes skal der sikres koordinering mellem kommunens handleplan og borgerens individuelle plan på bostedet.

Afhængig af patientens/borgerens tilstand og accept deltager den gennemgående behandler og den særlig koordinerende kontaktpersonen fra det regionale sociale bosted, når den behandlingsansvarlige speciallæge ser patienten/borgeren. Alternativt afholdes et kort netværksmøde (evt. via video) uden patienten/borgeren efterfølgende.

Samarbejde mellem ambulatorium og sengeafsnit i psykiatrien

Hvis en ambulant behandlet patienten/borgeren indlægges, skal patientens/borgerens behandlingsansvarlige speciallæge, den gennemgående behandler og den behandlingsansvarlige læge i sengeafsnittet samarbejde om forløbet.

Evt. uenighed om behandlingen, mellem speciallægen med ansvar for den ambulante behandling og lægen med ansvar for den stationære behandling, søges afklaret i et samarbejde. Er dette ikke muligt, er begge forpligtede til at italesætte uenigheden overfor den ledende overlæge, som herpå afgør uenigheden.

Omfanget af den sociale indsats.

Det er alene kommunens ansvar, at beslutte omfanget af den sociale indsats.

Men hvis den behandlingsansvarlige speciallæge vurderer, at den sociale indsats på bostedet ikke er tilstrækkelig ift. at fastholde patienten/borgeren i behandling eller forebygge eventuel udadreagerende adfærd, er den behandlingsansvarlige speciallæge forpligtiget til at drøfte dette med bostedet og kommunen/de myndighedsansvarlige i kommunen.

Den behandlingsansvarlige speciallæge skal samtidig notere sine overvejelser og begrundelser herfor i den elektroniske journal (MidtEPJ).

Indlæggelse

Ikke-retslige patienter/borgere, der udgør en sikkerhedsrisiko kan alene indlægges med politiets hjælp, hvis psykiatrilovens bestemmelser om tvangsindlæggelse er opfyldt.

Hvis patienten/borgeren indlægges i vagten orienteres den behandlingsansvarlige speciallæge og den gennemgående behandler om patientens/borgerens indlæggelse efterfølgende.

[Tilbage til top](#)

Dokumentation

Behandlingspsykiatrien

Der dokumenteres i de relevante SFI'er i MidtEPJ, jf. psykiatriens oversigt over, hvordan de forskellige SFI'er anvendes:

- Behandlingsplan
- Udarbejdelse af udskrivningsaftale
- Udarbejdelse af koordinationsplan
- Udarbejdelse af tværsektoriel samarbejdsaftale

For ikke-retslige patienter/borgere, der udgør en særlig risiko skal nedenstående dokumenteres i koordinationsplan/udskrivningsaftale/tværsektoriel samarbejdsaftale:

- Særlige observationskrav, herunder om patienten/borgeren har brug for hjælp til at tage medicin mv.
- Oplysninger om i hvilke situationer patienten/borgeren skal indlægges (jf. [Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, fællespsykiatrisk retningslinje](#)).
- I hvilke situationer den behandlingsansvarlige speciallæge eller den gennemgående behandler skal kontaktes
- Regler vedr. indlæggelse og udskrivelse, fx minimum varighed af indlæggelse

Følgende dokumenteres i MidtEPJ

- Navn på behandlingsansvarlig speciallæge og gennemgående behandler
- Hvem der er stedfortrædende speciallæge med behandlingsansvaret ved ferie, kursus og sygdom
- Aftaler vedr. opgavefordeling mellem behandlingsansvarlig speciallæge, den gennemgående behandler og andre fagpersoner
- Journalnotater/referater fra udskrivningsmøder/koordinerende møder
- Aktuell vurderet risiko for vold og kriminalitet
- At patienten/borgeren tilhører målgruppen

Indberetning til Sundhedsstyrelsen

Behandlingspsykiatrien skal registrere og indberette Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner til Sundhedsstyrelsen gennem SEI (Sundhedsstyrelsens Elektroniske Indberetningssystem) ved udfyldelse af skemaet "Opfølgning efter udskrivning".

På skemaet udfyldes:

- Patientens/borgerens cpr-nr.

- Indlæggelsesdato
- Dato for aftale
- Overlægens navn (anonymiseres automatisk ved indberetning til Sundhedsstyrelsen)
- Dato for udskrivning

En kopi af registreringen skal tilføres den elektroniske patientjournal (MidtEPJ), se afsnit vedr. dokumentation i patientjournalen ovenfor.

Det regionale bosted

Følgende dokumenteres i Bosted System

- Navn på den særlig koordinerende kontaktperson og dennes stedfortræder
- Navn på behandlingsansvarlig speciallæge og gennemgående behandler
- Journalnotater/udskrivningsaftale, koordinationsplan eller tværsektorielle samarbejdsaftaleaftaler/referater fra udskrivningsmøder/koordinerende møder

[Tilbage til top](#)

Ansvar

Fremgår af teksten i afsnittet "Fremgangsmåde"

[Tilbage til top](#)

Referencer

[Behandlingsplaner i psykiatrien, fællespsykiatrisk retningslinje](#)

[Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, fællespsykiatrisk retningslinje](#)

[Model for sikkerhed, fællespsykiatrisk supplerende](#)

[Model for Sikkerhed, Fælles social supplerende](#)

e-Dok version: [Medicinhåndtering, fælles social retningslinje](#)

Intranet version: [Medicinhåndtering, fælles regional retningslinje](#)

[Tilbage til top](#)